

Samenwerkingsverband GBO Noorderkempen

Brasschaat, Essen, Kalmthout, Kapellen, Wuustwezel

Inhoudelijk verantwoordingsverslag: “versterken regierol binnen de samenwerkingsverbanden GBO teneinde de functies en werkingsprincipes van het GBO ten aanzien van Oekraïense vluchtelingen te realiseren”

1. Afsprakennota: algemene inzet en verdeling van de middelen

1.1. Binnen GBO Noorderkempen is er door de 5 lokale besturen een nota opgesteld waarin de afspraken rond regie, samenwerking en verdeling van de subsidies zijn opgenomen. De afsprakennota geldt voor de duur van het BVR, van 14 maart 2022 tot en met 13 maart 2023.

1.2. De afsprakennota betreft de samenwerking voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen binnen de eerstelijnszone Noorderkempen.

1.3. De deelnemers aan het GBO- regierol Oekraïense vluchtelingen zijn vzw Eerstelijnszone Noorderkempen en de lokale besturen van Brasschaat, Essen, Kalmthout, Kapellen en Wuustwezel.

1.4. Wuustwezel ontvangt 75.000 euro als penhoudend bestuur voor GBO. Deze middelen worden gelijk verdeeld over de vijf lokale besturen. Lokaal bestuur Wuustwezel neemt voor de ontvangen subsidies de ontvangsten en uitgaven op in haar meerjarenplan en zorgt voor de overeenkomstige rapportering aan de Vlaamse overheid.

1.5 De vijf lokale besturen gaan in op de oproep van Staatssecretaris Mahdi om een inschatting te maken van beschikbare crisisplaatsen onder de # Plekvrij. De besturen delen kennis en ervaringen met elkaar en werken samen waar mogelijk om elkaar te ondersteunen. Dit kan met de 5 besturen samen of met enkele besturen apart.

1.6. Hanne Aernouts, stafmedewerker binnen de ELZ Noorderkempen, heeft in aanvang de regie en coördinatie van het overleg met de partners van GBO en welzijns- en gezondheidsactoren ter harte genomen. Op dat moment was er geen GBO-coördinator actief, vandaar dat de opdracht automatisch bij de eerstelijnszone (zonder middelen uit dit project) terecht kwam.

1.7. Gelet op de beslissing om de subsidie over de 5 lokale besturen te verdelen is de regierol -in gemeenschappelijk overleg- met betrekking tot de opvang en begeleiding van Oekraïense vluchtelingen op dat niveau verder uitgerold.

Van bij aanvang zijn er per gemeente aanspreekpunten aangeduid die met elkaar op regelmatige basis overleg hebben gepleegd over aanpak en werking. Tevens werden er ook goede praktijken uitgewisseld op verschillende levensdomeinen.

2. Aantal opgevangen Oekraïense vluchtelingen

2.1. Binnen GBO Noorderkempen heeft men aan 548 vluchtelingen een verblijf kunnen aanbieden, waarvan 238 in een door de gemeente georganiseerde collectieve opvang (Brasschaat, Kalmthout en Wuustwezel) en 310 in gastgezinnen (alle 5 gemeenten samen).

2.2. Collectieve opvangplaatsen:

- In Brasschaat is de collectieve opvang georganiseerd vanuit de Invento Scholengroep in het voormalig internaat Hof ten Bos. Deze opvang heeft een maximumcapaciteit van 58 plaatsen en is in april 2023 gesloten. De mensen die nog in de opvang verbleven zijn ofwel teruggekeerd naar Oekraïne of hebben een woning gevonden op de reguliere huurmarkt. 1 gezin is kunnen

doorstromen naar een sociale woning van SVK De Noorderkempen. De gezinnen die naar de reguliere huurmarkt zijn doorgestroomd hebben allemaal een aanvraag ingediend voor een huursubsidie bij Wonen Vlaanderen.

- In Kalmthout gaat het om 27 vluchtelingen in de Diesterweg en 26 in Zon en Hei. Zon en Hei is ondertussen gesloten. In de Diesterweg bevinden zich nog 21 vluchtelingen. Er worden ook nog 4 gezinnen opgevangen in particuliere woningen. Eén gezin van 4 personen verblijft in een noodwoning van het OCMW. De andere woningen zijn ter beschikking gesteld van de SHM De Ideale Woning: 1 woning wordt gedeeld door 2 alleenstaande moeders (5 personen) en in de 2de woning verblijft een familie met 4 kinderen.
- In Wuustwezel gaat het om 153 vluchtelingen in Opvangcentrum Sint-Jozef (OSJ), waarvan 73 nog aanwezig en 53 afgesloten. In functie van een meer duurzame sociale huisvesting is er vanuit het OCMW samen gewerkt met SHM De Voorkempen en is er een inschrijvingsmoment georganiseerd voor sociale huisvesting. Momenteel hebben al enkele gezinnen een aanbod vanuit de sociale huisvestingsmaatschappij gekregen.
- *Fedasil organiseert sinds 1997 in Kapellen opvang voor verzoekers om Internationale Bescherming. In de vroegere Bauwin-kazerne is er plaats voor 459 verzoekers van verschillende nationaliteiten.* Omwille van een gebrek aan voldoende opvangplaatsen voor Oekraïense gezinnen én onvoldoende doorstroom naar een permanente verblijfplaats is er beslist een mobiele wooneenheid te creëren. Deze is tot eind mei 2023 actief in gebruik genomen. Op lokaal niveau zijn bestuurders, personeelsleden en vrijwilligers op zoek gegaan naar geschikte woningen. Er werden via de interne kanalen wekelijks zoekertjes geplaatst en ook gesprekken gepland waarbij vooral administratieve bijstand werd verleend. Dit heeft de nood wel enigszins gelenigd.
- In Essen is er geen collectief aanbod georganiseerd daar is de keuze gemaakt voor opvang in gastgezinnen en sociale woningen. In samenwerking met NCW en SHM De Ideale Woning heeft de gemeente ervoor gezorgd dat er 18 appartementen beschikbaar zijn gesteld voor Oekraïners na hun verblijf in een gastgezin, waardoor langduriger verblijf is gegarandeerd.

2.3. Gastgezinnen:

- In Brasschaat zijn er 61 vluchtelingen op 30 private adressen opgevangen
- In Essen zijn er 160 vluchtelingen bij 40 gezinnen opgevangen
- In Kalmthout zijn er 14 vluchtelingen opgevangen
- In Kapellen zijn er 48 vluchtelingen opgevangen
- In Wuustwezel zijn er 27 vluchtelingen opgevangen (waarvan 12 in 2 vakantiehuizen)

3. Samenwerking en doorverwijzing tussen de GBO-partners

Op verschillende levensdomeinen is er samengewerkt tussen de kernpartners van het GBO.

3.1. Gezondheid

- Op niveau van de ELZ Noorderkempen is de beslissing genomen om eerstelijnszorgpunten op te richten met als doel alle Oekraïense vluchtelingen medisch te laten screenen. Heel veel huisartsen hebben eveneens een steentje bijgedragen aan medische screening en opvolging. Er werd een globaal medisch dossier opgesteld. Verder is er gescreend op TBC en werden er op vraag vaccinaties toegediend. Het zorgpunt in Brasschaat was toegankelijk voor Vluchtelingen die in Brasschaat of Kapellen verbleven.

3.2. Uitwisseling en doorverwijzing (in alle lokale besturen het geval)

- Omwille van Corona is er vooral telefonisch en/of online tussen de OCMW's over verschillende levensdomeinen afgestemd. Daar waar het kon zijn initiatieven opengesteld voor cliënten uit andere gemeenten (zoals de jobbeurs, OKAN-klassen, ...).
- Van OCMW (sociaal huis) naar de DMW/mutualiteiten in verband met aansluiting en rechten op het vlak van gezondheidsthema's (onder meer erkenning handicap).
- Van OCMW (sociaal huis) naar het CAW voor wat de cursus Mind Spring betreft. Vanuit Brasschaat zijn er verschillende vluchtelingen doorverwezen en daar heeft men er ook voor

gezorgd dat er een tolk aanwezig was. De afstemming rond opvang en begeleiding van Oekraïense vluchtelingen binnen het GBO-samenwerkingsverband heeft ertoe geleid dat het CAW nu wekelijks permanenties houdt in de OCMW (vindplaatsgericht en outreachend).

- Van het CAW naar OCMW (sociaal huis) voor wat betreft hulp bij inschrijving in gemeenteregisters in functie van aanvraag voor een verhoogde tegemoetkoming (VT).

4. Overzicht van ondernomen acties per (levens)domein en per lokaal bestuur

4.1. **Opstartperiode en overlegstructuur**

- Brasschaat: Bruno van Mengsel en Nele Milants hebben opeenvolgend de regierol opgenomen. In Brasschaat heeft er sinds maart 2022 wekelijks een overleg plaats gevonden. Dit is in de loop van 2023 afgebouwd en vanaf maart 2023 is de begeleiding van Oekraïense vluchtelingen binnen de reguliere werking van het OCMW opgenomen. Volgende thema's zijn besproken: huisvesting (collectief, gastgezinnen en duurzame huisvesting), gezondheid (opzet eerstelijnszorgpunt, aansluiting mutualiteiten, vrije tijd (hobby's voor kinderen, vakantiebesteding), onderwijs (Nederlandse les en scholen voor kinderen/jongeren), werk.
- Essen: Een Oekraïne cel is wekelijks samengekomen om te bespreken hoe men oorlogsvluchtelingen kan begeleiden en opvangen. Ann Francken heeft de coördinatie voor haar rekening genomen. De cel besliste om mee te werken aan de hulpactie die door 2 burgers (Kristof Van Deyck en Khrystyna Smetaniak) op touw wordt gezet. Op 10 maart is er een bus naar Polen ingelegd (gemeente Niepolomice) om 67 Oekraïners naar Essen te brengen.
- Kalmthout: Marijke Sleetckx en Britt Janssens hebben opeenvolgend de regierol opgenomen. Doordat er in de gemeente Kalmthout veel Roma-gezinnen verblijven, is er eenmalig een overleg gepland met de Roma-coaches van het CAW. Daarbij zijn de veel voorkomende moeilijkheden besproken en heeft men de nodige ondersteuning gekregen. Eén jaar na de start van de Oekraïne crisis, heeft er een overleg plaatsgevonden met de regiocoördinator om het verloop van het afgelopen jaar te bespreken. Er wordt momenteel bekeken welke rol het Agentschap Integratie en Inburgering hierin kan opnemen.
- Kapellen: In Kapellen is er een crisiscel opgestart bestaande uit het managementteam en de burgemeester. Bij de opstart ging het om een wekelijks overleg, nadien is er op maandbasis samen gekomen. Ook in Kapellen is de Sociale Dienst van het OCMW ingeschakeld voor begeleiding van Oekraïense vluchtelingen.
- Wuustwezel: Hilde Van Looveren heeft de organisatie van het OSJ op zich genomen. Sinds september 2022 is Jelka Hugens centrumverantwoordelijke. De bewoners worden begeleid door de sociale dienst. Binnen het team zijn er 4 maatschappelijk werkers die de Oekraïense vluchtelingen opvolgen.

4.2. **Afstemming en samenwerking met andere welzijns- en gezondheidsactoren**

- Brasschaat: Er zijn collectieve informatiemomenten georganiseerd waarbij een expert is gevraagd om uitleg te geven op het vlak van huisvesting (aanbod en voorwaarden sociale huisvestingsmaatschappij), gezondheid (aansluiting bij een mutualiteit), vrije tijd (jeugddienst in verband met aanbod op vlak van kampen en speelpleinwerking), groeipakket (voorwaarden aansluiting), onderwijs (dienst onderwijs heeft mee naar plaatsen gezocht), werk (uitleg VDAB). Er is getracht om zoveel mogelijk mensen op deze momenten verder te helpen. Een beperkt aantal is individueel doorverwezen of vanuit het OCMW geholpen met hun inschrijving bij deze diensten.
- Essen: Meer dan 100 geïnteresseerden zijn op de infoavond voor vrijwilligers en gastgezinnen afgekomen. Het OCMW heeft meegewerkt aan de screening van de gastgezinnen. Na aankomst van de Oekraïense gezinnen uit Polen zorgde de dienst Burgerzaken voor de registratie en is de opvang in gastgezinnen geregeld.
- Kalmthout: Er zijn momenten geweest waarbij AGII en VDAB gezamenlijk aanwezig waren om inschrijvingen bij beide organisaties mogelijk te maken. Alle gekende Oekraïense vluchtelingen zijn daarbij uitgenodigd.

- Kapellen: Er is samengewerkt met de VDAB voor een aanbod op maat en ondersteuning bij de zoektocht naar werk.
- Wuustwezel: Vanuit het opvangcentrum is ingezet op integratie. Er is gewerkt met een heel team van vrijwilligers en er is voorzien in medische permanentie door 2 huisartsen tot het einde van 2023. Er zijn taallessen georganiseerd, taal-oefenmomenten en huiswerkbegeleiding voor de kinderen. Er hebben ook gemeenschappelijke activiteiten plaatsgevonden. De centrumleiding heeft waar nodig contact opgenomen met interne en externe diensten. Er is een basisdienstverlening voor de andere Oekraïense vluchtelingen - die buiten het opvangcentrum verblijven- opgestart. Het gaat om kledijaanbod voor aankomende vluchtelingen, taallessen als opstart.

4.3. Welzijn, rechten en logistieke ondersteuning

- Brasschaat: Alle mutualiteiten (incl. HZIV) zijn gevraagd om zitdagen te houden bij het OCMW. Dit zorgde voor een vlotte aansluiting. Oekraïense vluchtelingen zijn ook geïnformeerd over de mogelijkheid om voor bemiddeling bij echtscheiding bij het CAW terecht te kunnen. Voor verschillende vluchtelingen is er bij De Lijn een sociaal abonnement in orde gebracht.
- Essen: elke dinsdag en donderdag konden Oekraïners met hun vragen bij het OCMW terecht. Hierbij was steeds een tolk aanwezig. Het OCMW heeft het besluit genomen om vluchtelingen die nog gaan A-kaart hebben een uitkering te geven. Ook de mutualiteiten organiseerden tijdens de eerste opvangmaanden infomomenten; CM en Solidaris hielden een zitdag op respectievelijk dinsdag- en dondernamiddag en het CAW was ook elke woensdagnamiddag aanwezig. In de vroegere BIB in Heikant richtten enkele vrijwilligers een tijdelijk winkeltje op. Ook bij de sociale kruidenier kon men terecht.
- Kalmthout: In totaal zijn er 82 vluchtelingen geholpen bij hun inschrijving bij de mutualiteiten. Gastgezinnen speelden een belangrijke rol bij de toeleiding.
- Kapellen: 106 vluchtelingen zijn ingeschreven bij de mutualiteit of de HZIV. Gastgezinnen speelden een belangrijke rol bij de toeleiding.
- Wuustwezel: De vluchtelingen hebben een maatschappelijk werker toegewezen, waar ze steeds mee contact kunnen nemen. Er wordt opgevolgd (en, indien nodig, geholpen) of de mensen zich aansluiten bij een mutualiteit. De vluchtelingen met een equivalent leefloon konden terecht bij de sociale kruidenier.

4.4. Gezondheid

- Brasschaat: er is een opzet gemaakt voor een eerstelijnszorgpunt.
- Essen: De Minder Mobielen Centrale wordt ingezet om Oekraïners naar het vaccinatiecentrum van Brasschaat te brengen (Corona). De huisarts in Zorgpunt Grens staat in voor de screening, algemene vaccinaties en preventieve gezondheidszorg.
- Kalmthout: Het Vlaams & Neutraal ziekenfonds (VNZ) heeft in de collectieve opvangcentra aan alle vluchtelingen de kans gegeven om zich gelijktijdig in te schrijven bij de mutualiteit. Oekraïners die in gastgezinnen verbleven, hebben zich vaak op eigen initiatief ingeschreven bij de mutualiteiten.
- Kapellen: 14 vluchtelingen zijn vanuit het OCMW doorverwezen naar het mobiel vaccinatiecentrum (Zorgpunt Brasschaat) voor screening op TBC. De gezondheidsopvolging blijft bij de maatschappelijk werkers van het OCMW.
- Wuustwezel: Alle collectief opgevangen vluchtelingen hebben één of ander aanbod op het vlak van gezondheidszorg mogen ontvangen. In het OSJ waren er huisartsen actief betrokken om de eerste zorgen toe te dienen. Van daaruit zijn mensen doorverwezen naar het mobiel vaccinatieteam (TBC-screening en opvolging vaccinaties), VAGGA en CAW (mentale gezondheid). In het najaar 2023 wordt de medische permanentie in het opvangcentrum afgebouwd. Chronische patiënten worden verder opgevolgd door de huisartsen die de permanentie deden. Voor de doorverwijzing naar de huisartsen wordt de nodige informatie bezorgd aan de bewoner. De huisartsen worden hierover ingelicht.

4.5. Tewerkstelling

- Brasschaat: De VDAB is ingeschakeld bij de zoektocht naar werk. Voor het omzetten van diploma's heeft het OCMW Atlas ingeschakeld. Verder is er vanuit de dienst tewerkstelling ook individueel met Oekraïners gezocht naar werk of naar een gepaste opleiding. Zo zijn er een 20-tal personen aan werk geholpen.
- Essen: In mei 2022 zetten een aantal bedrijven openstaande vacatures tijdens een jobbeurs in de kijker. Het gaat om jobs waarvoor geen expliciete kennis van het Nederlands vereist is. In mei 2022 zijn er 30 Oekraïners aan het werk in Essen of omgeving (huishoudhulp, horeca, woonzorgcentra, ...).
De VDAB houdt in mei 2022 ook een zitdag waarop vijf bemiddelaars aanwezig zijn. Zij schreven wie werk zoekt in en begeleiden hen bij het solliciteren. Deze zitdag stond open voor andere gemeenten. Er werden in totaal 71 mensen bereikt.
- Kalmthout: Tijdens een Oekraïne-café (zie verder) is er een jobbeurs georganiseerd met bedrijven uit Kalmthout en omstreken. Werkgevers kwamen uitleg geven over hun bedrijf en de openstaande vacatures.
In februari 2022 is er ook in Wuustwezel een jobbeurs georganiseerd waar Oekraïners vanuit Kalmthout op uitgenodigd waren. De taalbarrière was voor velen nadelig. De afstand en moeilijke bereikbaarheid met het openbaar vervoer vanuit Kalmthout naar Wuustwezel vormde een drempel.
In november 2022 zijn er drie momenten georganiseerd om de mensen in te schrijven als werkzoekende bij de VDAB. Aanwezigheid was verplicht, tenzij men om een geldige reden niet aanwezig kon zijn.
Tussen december 2022 en maart 2023 zijn vluchtelingen individueel doorverwezen naar de dienst arbeidstrajectbegeleiding (ATB) van het OCMW. Op basis van verwachtingen en mogelijkheden is er dan doorverwezen naar geschikte organisaties. Een veelvoorkomende organisatie was het HOA-loket (loket voor hoger opgeleiden). Er is eveneens ingezet op diplomagelijkschakeling vanuit NARIC zodat mensen met hun Oekraïens diploma in België aan de slag kunnen. Aangezien de aanvraagprocedure ingewikkeld is, worden ze hierbij ondersteund door de maatschappelijk werkers van het OCMW.
Sommige mensen konden omwille van de taalbarrière nog niet terecht in het gewone arbeidscircuit. Daarom deden zij vrijwilligerswerk (onder andere in woonzorgcentra, Répair café, ...) om hun Nederlands te verbeteren en ervaring op te doen. In totaal werden er 24 Oekraïense vluchtelingen bereikt.
- Kapellen: 49 Oekraïense vluchtelingen zijn bereikt. Er is vanuit het OCMW doorverwezen en samengewerkt met de VDAB en de dienst ATB (daar was wel een wachtlijst). In functie van activering naar werk zijn Oekraïense vluchtelingen ingezet in het Lokaal Dienstencentrum: zij werken mee in de keuken en bij het onthaal.
- Wuustwezel: Voor 76 personen is er een traject rond tewerkstelling uitgewerkt: 36 van het OSJ, 10 uit de gastgezinnen en voor 30 is het traject afgerond. Er is een jobbeurs georganiseerd waar veel vluchtelingen zijn toe uitgenodigd en aangemoedigd maar minder effectief aanwezig (12).

4.6. Onderwijs en kinderopvang

- Brasschaat: voor alle Oekraïense kinderen is er een gepaste school gevonden. In het basisonderwijs zijn de kinderen ingestapt in het regulier onderwijs en in het middelbaar onderwijs is er door het Koninklijk Atheneum van Brasschaat een OKAN klas ingericht. Omdat hier niet voldoende plaats was, zijn er ook leerlingen naar OKAN klassen in naburige gemeenten gegaan.
- Essen: Einde maart 2022 wordt er een infoavond voor alle Essense basisscholen en Oekraïners met uitleg over het onderwijssysteem in België georganiseerd. De scholen beslissen om een combinatie van afstandsonderwijs en lessen/activiteiten aan te bieden. Elke school die mee intekent verwelkomt 4 à 5 Oekraïense kinderen (in het secundair onderwijs zijn kinderen

afhankelijk van hun leeftijd opgevangen in Don Bosco Mariaberg, Sint-Jozef of het College). De gemeente neemt 2 Oekraïense leerkrachten in dienst; zij spelen een belangrijke rol in de contacten tussen scholen, ouders, leerlingen en de ondersteunende diensten van de gemeente.

Ter voorbereiding van de start van het nieuwe schooljaar in september 2022 heeft de gemeente een zomerschool ingericht. Er namen 15 kinderen tussen 3 en 16 jaar aan deel.

Vanaf 1 september hebben de 25 Oekraïense leerlingen uit het secundair onderwijs les gevolgd in de OKAN-klas van het Don- Bosco Mariaberginstituut.

- Kalmthout: met de Kalmthoutse scholen is afgesproken dat ze elks een aantal Oekraïense kinderen opvangen. Sommige scholen hebben zelf het initiatief genomen om een leerkracht aan te werven die instond voor een aantal “Oekraïne-uren” om zo de kinderen extra (vaak individueel) te begeleiden. Voor OKAN-klassen is er samengewerkt met Don-Bosco Mariaberginstituut in Essen en de GO!TAK school in Kapellen. Voor oudercontacten is er tijdens de eerste maanden ingezet op de intercultureel medewerker Russisch van het OCMW. Zij vormde een brugfiguur tussen de scholen en de gezinnen en stond vaak in voor het vertalen van de gesprekken.
- Kapellen: alle Oekraïense kinderen zijn makkelijk kunnen doorstromen naar de scholen in Kapellen. De GO!TAK school in Kapellen heeft een specifiek aanbod uitgewerkt, ook andere gemeenten konden een beroep doen op het aanbod.
- Wuustwezel: Er is 3x/week huiswerkbegeleiding aangeboden en op woensdag werd telkens een kinderactiviteit gepland. In de zomermaanden is er ook een taalkamp doorgegaan. De kinderen van het middelbaar onderwijs konden aansluiten bij de OKAN-klas(sen) in Essen of Brasschaat. De kinderen zijn verdeeld over de lagere scholen in Wuustwezel.

4.7. Vrijetijd

- Brasschaat: Gastgezinnen, de jeugddienst en Kabas hebben voorzien in een vrijetijdsaanbod en/of het faciliteren ervan: uitgave grabbelpas, iedereen verdient vakantie, organisatie van daguitstappen of vakantiecampen. Sportclubs, de muziekacademie en jeugdbewegingen hebben eveneens hun deuren voor Oekraïense vluchtelingen opengezet.
- Essen: Tijdens de 1ste opstartmaand is er een Oekraïne-café geopend, men kon er terecht voor praktische vragen en om ervaringen uit te wisselen. De Essense verenigingen zetten hun deuren open en er komen Oekraïense kinderen mee sporten en spelen. In september 2022 wordt door enkele Oekraïense vrouwen een zangkoor opgericht. Het koor telt meer dan 20 leden.
- Kalmthout: In de zomervakantie van 2022 zijn er door de gemeente elke woensdag zomeractiviteiten georganiseerd, zoals: een fietstocht, het MAS bezoeken, fotozoektocht, ... Omdat de taallessen even on hold werden gezet, waren dit soort activiteiten een manier om het Nederlands te blijven oefenen. Op basis van hun beschikbaarheden maakten de vrijwilligerscoördinator en de maatschappelijk werker een planning op van wekelijkse activiteiten.
Vanaf april 2022 tot september 2022 is er elke dinsdagavond een Oekraïne-café doorgegaan. Oekraïense gezinnen, hun gastgezinnen en vrijwilligers konden dit vrijblijvend bijwonen om elkaar te ontmoeten of om vragen te stellen aan de maatschappelijk werkers. Vrijwilligers zijn aangezocht voor de praktische organisatie. Op een Oekraïne-café is er een medewerker van vrijetijd langsgelopen. Zij gaf uitleg over de UIT-pas in Kalmthout en over de mogelijke activiteiten in de zomervakantie. Oekraïense kinderen hebben massaal deelgenomen aan de speelpleinwerking. Voor andere vrijetijdsvragen zijn mensen ook doorverwezen naar een medewerker van het CAW die op donderdag aanwezig is in de sociale kruidenier.
- Kapellen. De Dienst Vrije tijd heeft een ruim aanbod aan activiteiten aan de Oekraïense vluchtelingen kunnen aanbieden.
- Wuustwezel: Vanuit het opvangcentrum zijn er activiteiten georganiseerd waar de bewoners aan konden deelnemen. Het gemeentelijk aanbod wordt bekend gemaakt aan de Oekraïense

vluchtelingen. Er zijn enkele benefietconcerten ingericht voor Oekraïense vluchtelingen. In 2022 namen de bewoners van het opvangcentrum deel aan de kerstmarkt in Gooreind. Hiervoor maakten ze Oekraïense specialiteiten die ze aanboden aan de bezoekers van de Kerstmarkt.

4.8. Taal en communicatie

- Brasschaat: Bij aanvang is er met vrijwillige tolken en vertaalapps gewerkt. Ondertussen zijn er het artikel 60 statuut Oekraïense vluchtelingen in dienst genomen die vanuit het Engels kunnen vertalen. Naast de collectieve infomomenten zijn er regelmatig mails verstuurd: eerst in het Oekraïens later in 2 talen: Nederlands en Oekraïens. Officiële communicatie vanuit de gemeente gebeurde steeds in het Nederlands en werd zo nodig naar het Oekraïens vertaald. Met ondersteuning van de gemeente zijn er in de zomermaanden van 2022 voor Oekraïners Nederlands lessen georganiseerd. Dit was een succes dankzij de inzet van vrijwilligers. Elke vrijdagvoormiddag is er een vrij spreekuur in het OCMW waarbij telkens een tolk aanwezig is om vragen rond hulp – en dienstverlening te beantwoorden. Soms waren de noden zo specifiek dat er een buddy werd gezocht.
- Essen: In het Tatteltje starten lessen Nederlands. Een 60-tal vluchtelingen heeft zich aangemeld. Vrijwilligers zorgden ondertussen de kinderanimatie. De communicatiedienst maakte ten behoeve van de burger 6 nieuwsbrieven op en voor de gastgezinnen en vrijwilligers werden er specifieke nieuwsbrieven verstuurd.
- Kalmthout: Door de lange wachtlijsten voor Nederlandse lessen bij CVO en LIGO, is Tatteltje met het idee gekomen om zelf Nederlandse lessen te organiseren. De lessen zijn in september 2022 gestart, hiervoor zijn vrijwillige docenten met ervaring aangetrokken. In deze lessen komen er heel wat praktische zaken aan bod zoals: jezelf voorstellen, boodschappen doen, solliciteren, ... zodat anderstaligen hun plan kunnen trekken in het dagdagelijks leven. Vanaf november 2022 zijn de vluchtelingen systematisch ingeschreven voor Nederlandse lessen die plaatsvinden bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Er werden drie momenten georganiseerd waarop de mensen verplicht aanwezig moesten zijn zodat het OCMW hen kon bijstaan bij de inschrijving voor deze lessen. Hier waren twee trajectbegeleiders van AGII aanwezig om de intakegesprekken te doen. In totaal hebben 48 vluchtelingen de lessen gevolgd. Toeleiding gebeurde door het OCMW, de intercultureel medewerker en de gastgezinnen. Om de communicatie met de Oekraïense gezinnen vlot te laten verlopen, is er gebruik gemaakt van vrijwillige tolken. Er is een Whatsappgroep opgericht waarin afgesproken werd wie waar aanwezig kon zijn om te tolken. Om deze communicatiekloof op duurzame wijze te overbruggen werd er in mei 2022 een intercultureel medewerker Russisch aangenomen. Zij vormde een brugfiguur tussen gezinnen en andere organisaties waaronder onder andere scholen, dokters, ziekenhuizen, ... Ook moeilijke gesprekken werden in haar aanwezigheid uitgevoerd. Wegens beëindiging van subsidies, is het contract van de intercultureel medewerker in maart 2023 gestopt. Vanaf april 2023 zetten we terug in op vrijwilligers en erkende tolken (telefonisch en fysiek) die bij het AGII werkzaam zijn. Doordat vele Oekraïners inmiddels beperkt Nederlands of Engels kunnen, is de aanwezigheid van een tolk enkel vereist bij moeilijke gesprekken.
- Kapellen: Voor het geven van Nederlandse lessen is er samengewerkt met AGII, CVO en Ligo. Er is gebruik gemaakt van de tolktelefoon. Ook vluchtelingen zijn bereid geweest om vrijwillig te tolken. Onder het artikel 60 statuut zijn er enkele vluchtelingen aan de slag kunnen gaan als tolk. Er is gebruik gemaakt van vertaalapps (oortjes, taalboost, programma WT2-plus). Om te zorgen voor een blijvende, transparante communicatie zijn er samenkomsten georganiseerd voor vrijwilligers, voor gastgezinnen, organisatie van het Oekraïne café, ... Toeleiding gebeurde via maatschappelijk werkers van het OCMW (ATB). Op het vlak van integratie en inburgering konden vluchtelingen via de website online afspraken maken. Ook in Kapellen zijn er buddy's gezocht voor het aanleren van de Nederlandse taal.
- Wuustwezel: Er zijn binnen de gemeente voor 82 vluchtelingen taallessen georganiseerd.

Partners waarmee is samengewerkt, ook in functie van toeleiding, zijn het OSJ, het Sociaal Huis, AGII, CVO en LIGO.

DRAFT